

Poljaki nočejo sodelovati pri moskovskem paktu

Poljska vlada ne mara videti sovjetskih čet na svojih tleh, čeprav bi prišle pomagat Poljakom v boju z Nemci; iz tega razloga ni v Variavi v tem hipu še nobenega govora o kakšni kooperaciji Poljske z Rusijo.—Naciji spet groze Poljakom in koncentrirajo armado na vzhodu

9. avg.—Med tem, ko se poročila o obsežnem napredku vojske na vzhodu, posebno motoriziranih vojskih, ki po režimu kontrolirani, je po Poljski. Na poljski tisk spet odprl strahovito grozo proti Poljski. Na poljski tisk spet odprl strahovito grozo proti Poljski. Na poljski tisk spet odprl strahovito grozo proti Poljski.

Nizozemci, Belgijci se boje invazije

Streljali bodo na vsa tuja letala!

London, 9. avg.—Zaupne vesti iz Amsterdama in Bruslja se glase, da so odgovorni krogi v Belgiji in Holandiji v velikih skrbah zaradi sedanjih obsežnih vojskih manevrov v Nemčiji, Angliji in drugod po Evropi. Belgija in Holandija sta odločni, da morata biti v vsaki vojni nevtralnici in na vsako invazijo svoje zemlje, bodisi z nemške ali katerekoli druge strani, se bosta odločno uprli.

Toda letalstvo jima dela sive lase. Polet Nemcev preko Holandije in Belgije proti Angliji in polet Angležev v nasprotno smer je v primeru vojne gotova stvar. Ali bo invazija zraka nad nevtralnimi državami krenjena? V Amsterdamu in Bruslju menijo, da bo in skušali bodo preprečiti take polete. V ta namen že postavljajo topove, ki so naperjeni v zrak—in grozijo, da bodo sestrelili na tla vsako nemško ali angleško letalo, ki se pojavi nad Holandijo ali Belgijo.

Holandski tisk tudi grozi s poplavo dežele, če bo katere tuja sila invadirala njeno ozemlje; v ta namen bodo Nizozemci odprli znamenite holandske jezove ob morju in spustili morsko vodo na vse notranje nižine.

Sodišče vzdržalo delavski odbor

Brooklyn, N. Y.—Apelatno sodišče je vzdržalo odlok zveznega delavskega odbora, ki je odredil, da mora American Mfg. Co. vrniti delo 52 delavcem, katere je odslovila radi njihovih aktivnosti, in jim izplačati zamujeno mezdno v znesku \$55,000.

Sodišče je začasno suspendiralo odredbo odbora, ki se glasi, da mora družba priznati, tekstilno unijo (CIO) kot edino predstavništvo v svojo kolektivnega pogajanja. Vzrok za to suspenzijo je, ker se bodo vršile tovarniške volitve pod vodstvom delavskega odbora.

Podjetje mora "pospraviti v svoji hiši"

San Francisco, Cal.—Zvezni sodnik A. F. St. Sure je ukazal Thomas-Allee Corp., veliki firmi za čiščenje obk, "da mora pospraviti v svoji hiši" in plačevati mezdno, ki je določena v pogodbi, katero je družba podpisala zadnjega maja. Ako družba tega ne stori, je rekel sodnik, "bom nastavlil nekoga, ki bo prevzel imetje družbe in skrbel, da dobi unija, kar je v interesu." Delavci spadajo Cleaners & Dyehouse Workers uniji (ADF).

Stavka pohištvenih delavcev

New York.—V 37 delavnicah je zastavkalo 400 pohištvenih delavcev unije United Furniture Workers CIO. Takoj prvi dan stavke se je podalo 12 delodajalcev, ki so z unijo podpisali pogodbo, deset pa se jih je podalo pred stavko. Podjetniška zveza je skušala reducirati plače 25%.

Napredek časni-karske unije

Broun ponovno izvoljen za predsednika

San Francisco, Cal.—(FP)—Časnikarska unija American Newspaper Guild (CIO) je v enem letu, od lanske konvencije, napredovala za dva tisoč članov. Zdaj šteje 18,755 članov, je poročal šesti letni konvenciji Victor Pasche, tajnik-blagajnik. Krajevnih unij adaj šteje 94, sedem več kot pred enim letom.

Ena tretjina sklenjenih pogodb določa unijsko delavnico, "prihodnje leto jih bomo imeli polovico, leto pozneje pa gild mogoče ne bo več dovolil podpisati nobene pogodbe, ki ne bo določala unijske delavnice," je rekel izvršilni podpredsednik Jonathan Eddy. Po formi je časnikarska unija industrijska in vključuje vse uredniške in upravljalne službenice.

Za predsednika je bil ponovno izvoljen Haywood Broun, znani časnikar in ustanovitelj gilda. Za izvršilnega podpredsednika je bil izvoljen Milton Kaufman, tajnik newyorške gilda, ki je nasledil Eddyja. Za podpredsednika je bil izvoljen tudi Harry Wohl, vodja osem mesečne stavke pri dveh Hearstovih listih v Chicagu.

Konvencija se je ponovno izrekla za neodvisno politično akcijo, za "new deal" in podprla ponovno kandidature predsednika Roosevelta. Prav tako je tudi naglasila potrebo združenja ADF in CIO, ker sedanje stanje in bratovski boj ograža "new deal". Harryju Bridgesu je obljubila pomoč v njegovem boju proti deportaciji.

Stavka časnikarjev stara osem mesecev

Chicago.—Te dni je poteklo osem mesecev, odkar je pri dveh Hearstovih listih, Chicago Herald-Examiner in Evening American, zastavkalo nad 500 časnikarjev in upravljalnih službenic. Oba lista sta izgubila okrog četrtil milijona na cirkulaciji, na oglasih pa nad dva milijona dolarjev. Stavkarji upajo na končno zmago.

Pristaniščniki se pogajajo za novo pogodbo

San Francisco, Cal.—Med unijo pristaniščnih delavcev CIO in delodajalci so se pričela pogajanja za novo pogodbo. Glavna zahteva unije je skrajšanje delovnika na šest ur in odprava kazenskih določb za člane, ki nočejo iti skozi piketno linijo v primeri stavke kakšne sorodne organizacije. Delodajalci so izjavili, da o kakšnem zvišanju plač ne marajo nič slišati, ker že sedaj plačujejo najvišje mezde za enako delo.

Vihar v Michiganu; eden ubit, 13 ranjenih

Kalamazoo, Mich., 9. avg.—Silen vihar je sinoči divjal v južnopovratnem delu Michiganu med nalivom dežja. Mnogo poslopj je bilo razdejanih po tukajšnjih okoliščini in mlad moški je bil ubit, trinajst drugih oseb je bilo bolj ali manj ranjenih. Viharju je sledil mrzel kanadski veter, ki je precej ohladil tudi sosednje države.

Tekstilna unija zmagala pri volitvah

Salem, Mass.—Pri tovarniških volitvah pod vodstvom delavskega odbora je pri Naukeag Steam Cotton Co. zmagala tekstilna unija CIO, ki je prejela 1325 glasov, kompanijska unija pa 1150 glasov.

UPOR PRI ADF PROTI POSLABŠANJU ZAKONA

Mnogo unij proti amandiranju Wagnerjevega zakona
CIO PREDLOŽIL DOKAZE

Washington.—(FP)—V vrstah Ameriške delavske federacije je večja revolta proti amandiranju Wagnerjevega delavskega zakona na način kot to priporoča William Green in njegova eksekutiva.

Dokaze o tem upor je predložil senatnemu odseku za delo in vzgojo Lee Pressman, pravni svetovalec CIO, tik pred zaključkom kongresnega zasedanja. Amandiranju delavskega zakona nasprotujejo sledeče mednarodne unije ADF ali njih glasila:

Printing Pressmen International Union; United Hatters, Cap & Millinery Workers; James McNamara, podpredsednik Hotel & Restaurant Employees Alliance; International Brotherhood of Teamsters; United Brewery Workers; International Typographical Union; International Brotherhood of Pulp, Sulphite & Paper Mill Workers.

Poleg teh so sprejele resolucijo proti amandiranju delavskega zakona tudi državne delavske federacije ADF v Coloradu, Nebraska, Iowi, South Dakoti in Novi Mehiki, kakor tudi centralne delavske unije v Norfolku, Va., Denverju, Cincinnatiju, Omaha, Salt Lake Cityju, Memphisu, Duluthu, Cheyennu, Kenoshi. Poleg teh tudi distriktni svet soboslikarjev in plekarjev v New Yorku, kovinarskih delavcev v Brooklynu, N. Y., in tesarških delavcev v Seattlu.

Pressman je rekel, da je Green napel vse sile, da prepreči revolto proti kampanji eksekutiv ADF za amandiranje Wagnerjevega zakona. Šel je celo tako daleč, da je krajevnim in centralnim unijam zagrozil z izključitvijo, ako bodo nasprotovali poslabšanju delavskega zakona.

Poleg teh so še drugi višji funkcionarji raznih mednarodnih unij, ki nasprotujejo Green-Freyjevemu amandamentu, katere so sprejele za svoje vse temelne podjetniške sile, tudi Splošna zveza tovarnarjev in druge "openšparkske" organizacije. Pressman je citiral pisma nekaterih visokih unijskih funkcionarjev, ki so jih pisali Greenu ali Freyju in pobijali amandiranje Wagnerjevega zakona.

Japonsko poročilo o zmagi nad Mongoli

Tokio, 9. avg.—Japonsko poročilo se glasi, da so mandžukujsko-japonske čete premagale 800 sovjetsko-mongolskih strelcev, ki so prekorčili reko Kalko in invadirali zapadno Mandžukijo ob zunanjih Mongoliji; 200 Mongolov je bilo ubitih in drugi so pobegnili. Isto poročilo se glasi, da so Japonci sestrelili 74 sovjetskih letal od zadnje sobote v severozapadnem delu Mandžukija, od zadnjega 11. maja pa vsega skupaj — 862 sovjetskih letal.

Unija topilničarjev prodira v Texasu

Dumas, Tex.—Krajevna unija 443 Mine, Mill & Smelter Workers (CIO) je v dveh mesecih podpisala v tem "openšparkskem" delu Texasa že drugo pogodbo z Illinois Zinc Co. Obe pogodbi določata zaprto delavnico. Družba je pristala na vrnitev dela 30 odslovljenim delavcem, katerim bo po odloku delavskega odbora izplačala tudi \$5000 izgubljene plače.

Domače vesti

Čikaške novice

Chicago.—John Zagar (Slovenec ali Hrvat?), o katerem smo že poročali, kako je bil aretiran, ker je mladi ženski izbil cigareto iz roke, ko je zraven njega sedela pri "lunchcounterju," nakar ga je sodnik izročil zdravniku v preiskavo, je 8. avgusta drugič stal pred istim sodnikom. Zdravnik je vsekakor informiral sodnika, da je Zagar docela normalen mož, kajti sodnik je bil zelo strog. Obsodil je Zagarja v plačilo \$200 denarne kazni, da si bo "zaprta" svoj netakten čin in ne bo več nadlegoval žensk, ki kadijo." Zagar je nato slovesno izjavil, da nikdar več ne stori kaj takega. To je omehčalo policijskega sodnika in je svojo obsodbo suspendiral. Zagar stanuje na naslovu 1829 So. 34th St.

Nov grob v Springfieldu

Springfield, Ill.—Dne 21. julija je tu umrl John Persina, star 80 let in rojen v Toplicah pri Novem mestu. Bil je star član SNPJ in star naseljenec v tej naselbini. Zapušča ženo, sina in dve hčeri.

Clevelandske vesti

Cleveland.—Dne 7. avg. je umrl Frank Verbič, znani uradnik v banki North American, star 52 let in rojen v Rakeku na Notranjskem. V Ameriki je bil čez 30 let in kot ameriški vojak je bil v svetovni vojni. Podlegel je kostrnemu raku in tu zapušča ženo in hčer.—Pred dnevi je v Clevelandu zborovala nova samostojna podporna organizacija Slovenska moška zveza s sedežem v Barbertonu. Bilo je okrog 60 zborovalcev. Fred Udovč iz Barbertona je bil ponovno izvoljen za predsednika, Vincent Lavtar iz Akrona za tajnika in Jerry Zupec iz Barbertona za blagajnika. Zveza plačuje od \$25 do \$100 smrtnine in pobira po 25c od člana.

Adamič v Minnesoti

Ely, Minn.—Zadnje dni se je tu mudil Louis Adamič, znani ameriški pisatelj. Obiskal je tudi Eveleth, nakar se je odpeljal v Two Harbors v bližini Dulutha, kjer misli ostati dalj časa.

Težka kazen za goljufanje delavk

Krčil je mezdni zakon

New York.—(FP)—Sodišče je zadnje dni reševalo prvi slučaj kršenja meznega zakona, v katerem je bil delodajalec obtožen, da je gullil in nesramno goljufal slabo plačane delavke, katere je imenoval "neodvisne poslovne žene." Priznal je krivdo in bil kaznovan v plačitev \$1500 globe. Izplačati mora tudi \$4500 13 otrokom in 78 delavkam, katere je ogoljufal za omejeno vsoto. Proti Novelty Cord & Tassel Co. je bila izdana tudi sodnijska prepoved proti uposlovanju otrok pod 16. letom.

Mimo meznega zakona je skušala iti s tem, da je ustanovila posebno družbo, od katere so delavke "kupoval" material in ga "prodajale" izgotovljenega—zavese in neko drugo robno, katere so izdelovale doma in zaslužile štiri do enajst centov na uro. Od "akupička" so morale vračati tovarnarjema, L. E. Immersehnu in njegovemu partnerju, del zaslužka.

Kaznovana družba je ena največjih v področju te industrije in dela za veržne trgovine. "Ta obsodba bo velika pomoč pri delu za očiščenje znojnostnih razmer, ki vladajo med takozvanimi domačimi delavci, kakor bo tudi blagodejno vplivala v industriji zavese," je rekel pokrajinski direktor George B. Kelly. "Protektirati ni treba le delavcev, marveč tudi one tovarnarje, ki se skušajo držati zakona."

VELIKA ZMAGA AVTNIH DELAVCEV IN UNIJE CIO

General Motors podpisala prvo popolno pogodbo

PRIPRAVE ZA VOLITVE

Detroit.—(FP)—Enome-sečna stavka sedem tisoč izurjenih delavcev pri General Motors je prinesla avtni uniji CIO, kakor tudi delavcem samim, veliko zmago.

Po tej stavki je General Motors prvič v svoji zgodovini podpisala pogodbo z lestvico, ki se nanaša na vse njene tovarne. Zgodilo se je tudi prvič, da je ta mogočna družba podpisala pogodbo s kakšno unijo, v kateri je priznala pravico do edine zastopnice delavcev pri kolektivnih pogajanjih.

Pogodba daje to pravico avtni uniji CIO v 42 izmed 59 tovarnah te družbe. S to pogodbo se je unija usidrala v avtni industriji. Z njo je tudi dosegla dvojno plačo ob sobotah in nedeljah, kakor tudi zvišanje plač vsem izučenim delavcem. V nekaterih primerih bo to zvišanje znašalo 25c na uro. Pakt tudi dovoljuje unijsko znamko na orodju, katerega družba kupi od unijskih tovarnarjev, kar znači kompromis.

Stavkarji so se vrnili na delo brez diskriminacije. V nekaterih tovarnah so delovodje skušali z represijami in jim je moralo vodstvo družbe stopiti na prste.

Od te pogodbe bodo imeli koristiti tudi tako zvalni produkcijski delavci, ko pride na vrsto sklenitev nove pogodbe zanje.

Druga pridobitev vseh delavcev je solidarnost, katero so pokazali člani unij ADF v Detroitu, Clevelandu, Pontiacu, Flintu in Saginawu, ker so se uprli akebanju, da si jih v veliki voditelj njih unij. Avtna unija je vsem članom ADF garantirala, da bo protektirala njih pozicije, ako ne bodo akebali.

Glavno vprašanje pred avtno unijo CIO je zmaga pri tovarniških volitvah, ki se bodo vršile v prihodnjih tednih pod vodstvom delavskega odbora pri Chryslerju, Briggsu, Packardu in v tovarnah Motor Products.

Unije zagrozile z novo stavko pri WPA

New York.—Svet stavbin-skih in konstrukcijskih unij v tem mestu je zagrozil z novo stavko pri vseh gradbenih projektih WPA, sploh pri vseh poslopih, ki jih financira zvezna vlada, ako ne bo vzpostavljena občajna ali unijska mezda. Če pride do tega, bo ustavljeno vse delo pri projektih WPA, gradnja cenenih stanovanj, v tunelih in pri mostovih. Thomas A. Murray, predsednik stavbinskega sveta, pravi, da sekcija 15B dovoljuje relfni administraciji plačevanje občajnih mezd pri vseh projektih, ki so bili prijeti predno je nova postava stopila v veljavo.

Konec prostega obeda za šolarje

Cleveland.—V prihodnjem šolskem letu ne bodo revni otroci v clevelandskih šolah več dobivali prostega obeda, je naznail šolski superintendent Charles H. Lake. Za ta korak je odgovoren državni justični tajnik, ki je odredil, da je trošenje denarja za to stvar nepostavno. Solaki odbor je v to stvar nameraval potrošiti \$75,000. Odredbo državnega pravdnika bo mogoče konstatiral na sodišču. V cleveland-skih šolah je bil ta sistem uveljavljen pred 25 leti.

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

138

Ali ste že naročili Prosveto Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svoji v domovino.

Novice starega kraja

Slovenije

plati svona demokracije
hrvaškega kmečkoga
gibanja

"Hrvatski dnevnik" od 13. jula: "Tudi delavcem na hrvaškem polju ne cveto rožice. Na polju stoji u boju z vsakom kapitalističnom izkorenitvom, a na drugi strani moramo sabotirati vsakršni kapitalistični interes. Hrvatski delavci so hišni delavci, ki jih ne plačajo, da bi jih imeli pa sam Radić tako v čislju, da jih je protežiral in podpiral.

"Hrvatski dnevnik" napoveduje boj marksizmom do iztrebljanja. V tem se niti najmanj ne razlikuje od njemu sorodnih glasil. Tu je torej sporazum že dosežen. Toda kdo bi ne vedel, kje ima ta ideja svoj koren? Tragično za hrvaško gibanje, ki hoče biti demokracija, je, da doslovno kopira ideologijo fašizma, torej ideologijo, ki je hrvaškemu narodu tako zelo tuja in njegovim življenjskim interesom naravnost nasprotna, in da to dela, ko se v isti sapi bori proti vsemu kar ni pristno hrvaško.

Predstavniki hrvaškega gibanja najbrž ne poznajo zgodovine delavskega gibanja na Hrvaškem. Ako bi jo poznali, potem bi vedeli, da so bili socialisti prvi, ki so pričeli akcijo za poboljšanje položaja hrvaškega delavstva in to takrat, ko se tistim, ki sedaj vodijo hrvaško narodno gibanje, najbrž niti sanjalo ni, da se bodo kdaj zanimali za hrvaško delavstvo.

Po našem mnenju bi hrvaški narodni borci storili mnogo boljše, ako bi pogledali na svojem področju po tovarnah in še marsikje drugod ter se zanimali za to, kako tisti petični hrvaški patrioti, ki pripadajo hrvaškemu narodnemu gibanju, vrše svoje dolžnosti do hrvaškega delavca, vsaj v okviru obstoječih socialnih zakonov. Prepričani smo, da bi pri tem odkrili lepe stvari, ki bi v žarki luči pokazale, kako v resnici izgleda toliko opevana hrvaška narodna skupnost in ki naj bi bila, kakor kaže članek v "Hrvatskem dnevniku" zgrajena po načelu fašistične totalitarneosti.

Veseli nas le, da je precej hrvaškega delavstva, ki ne deli mišljenja idejnih pobornikov narodnega gibanja, in da jih je mnogo celo med nameščenci, ki vedo, da v socialnih in gospodarskih vprašanjih ni narodne enotnosti, vse dotlej, dokler so eni bogati, drugi pa revni, eni podjetniki, drugi pa delavci ali nameščenci. Najbolj dokaz za to so nam volitve delegatov "Merkurja" in najbrž je tudi res, da je izid teh volitev stopnjeval bes predstavniki hrvaškega narodnega gibanja proti svobodnemu delavskemu gibanju.

Socialisti se niso nikdar borili proti Hrvatom, ampak so neprestano zahtevali, da se z dosledno izvedbo demokracije uvedejo v državi razmere, ki bodo zadovoljile vse v tej državi živeče narode. Socialisti niso niti najmanj krivi tega nad čemer so Hrvati ogorčeni. Toda predstavniki hrvaškega delavskega gibanja se znašajo nad socialisti, dočim so vsak čas pripravljeni pobotati se s svojimi resničnimi nasprotniki in potem združeno udariti po socialistih in svobodnem delavskem gibanju z geslom: marksizem je kriv!

Članek tudi trdi, da so marksističnimi podpora vsakokratna rešila. Za to trditve ne najdemo nobenih dokazov, ker takih ni. "Hrvatski dnevnik" tu trdi, kako pa naj bi jih tu bilo, ko pa nima vplogleda v stvarne pogoje. Preostane edino ena možnost, da je marksistično gibanje uživalo protek-

Delavstvo stori prav, ako se nad tem zamisli in obenem tudi zaveda, kaj ima pričakovati od rešitve hrvaškega vprašanja. Toda kljub temu je za rešitev hrvaškega vprašanja, za rešitev tega vprašanja tudi pogojem, da utegne nastopiti, zlasti na Hrvaškem, še hujša reakcija proti socialističnemu delavskemu gibanju. Kajti mi vemo, da bomo tudi s tem napravili korak naprej in da bo socializem, ki ga pokopavajo grobarji cele Evrope, živel in jih preživel.—D. P.

Iz Primorja

Nov grob. — V Lovranu je nenadoma umrl upokojeni župnik Franjo Švara. Dolga leta je vodil župnijo v Vrtojbi.

Slikar Knežić znova razstavlja v Trstu. Lani je jugoslovanski slikar Knežić dosegel z veliko razstavo svojih del v Trstu popoln uspeh in nedeljeno priznanje vseh tržaških kulturnih krogov. Zaradi tega se je na pobudo iz Trsta odločil, da bo tudi letos tam razstavil svoja dela, predvsem vse novejša slika, ki jih je ustvaril v zadnjem času. V Trstu pričakujejo že sedaj z zanimanjem to prirediteljevo.

Tolminsko sodišče je že pred nekaj meseci obsodilo Leopolda Ferjančiča iz Tolmina, ki je lani baje poskušala zbežati čez mejo, a so jo obmejni miličniki v gorah aretirali. Bila je zaradi tega obsojena na 2000 lir denarne kazni, ki je pa ni mogla plačati. Zato je bila te dni ponovno aretirana in bo morala ostati 40 dni v zaporih.

Zaradi bega čez mejo je bil v bližini Podbrda aretiran Andrej Rutar iz obč. Zadlaza. Osumili so ga, da je bil o neki priliki brez potnega lista za mejo. Karabinjerji so ga odvedli v Tolmin, kjer je sedaj v sodnih zaporih. V kratkem bo moral pred sodnika.

Pred tržaških sodiščem sta se morala te dni zagovarjati poljska žida Salomon Boydech iz Ridiechowa in Antonija Friedberg iz Czernowic, ki pa sta se že v času pred svetovno vojno naselila v Trstu. Obtožena sta bila, ker se nista ob pravem času prijavila pristojnim oblastem kot žida. Sodišče ju je obsodilo po 15 dni in denarno kazen po 1000 lir.

Ženitevna posojila v Istri. Pred kratkim smo poročali o ženitvenih posojilih, ki so bila izdana v poslednjih dveh letih mladoporočencem v goriški pokrajini. Po listih smo ugotovili, da so se sorazmerno redki potegovali za te ugodnosti. Enak je bil položaj tudi v Istri, kjer bi sprito večjega uboštva pričakovali vse kaj drugega. Po podatkih, ki so bili objavljeni te dni v Pulju, je prejele taka posojila vse od julija 1937 do sred. t. l. skupno okrog 300 ljudi. V celoti so znašala posojila le 463 tisoč lir.

Obvezno prijavljanje praznih stanovanj. Že pred dvema letoma je bil za tržaško pokrajino izdan prefekturni dekret, po katerem so bili hišni poselniki odtlej obvezni prijaviti sindikalnim oblastem vsa prazna stanovanja vsa odpovedana stanovanja, če so glede teh računali s tem, da bodo ostala prazna vsaj določeno dobo. Ta ukrep je bil izdan in se je posebno lani strogo izvajal posebno glede na zakonski dekret vlade, po katerem je bilo prepovedano za nekaj let vsako povišanje stanarin, a tudi

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

jaki. Nikoli s takimi ljudmi kot so okrog Naprejal. Na vidiku je le razdor in še večji razdor med članstvom, društvi in posamezniki. Oni te na eni strani "združujejo" (pa še kako!), za hrbtom pa po tebi. To pokazuje že seja federacije v Penni.

Popolnoma je na mestu uredniška notica, da bodo primorani poslužiti se pravi in zakona proti grdemu obrekovanju in obdolžitvam glavnega odbora SNPJ s strani ljudi okrog Napreja glede oglaševanja v Proletarcu, potovanja v Evropo in na svetovno razstavo "na račun članstva SNPJ." Tako podlo podtikanje in obrekovanje se mora oprati in obrekovalce tirati do zagovora, kot govore pravila SNPJ in zakoni Združenih držav. Trezno misleče članstvo SNPJ odklanja to razdiraško demagogijo, kakor tudi vaše "združevanje." SNPJ je organizacija zavednih članov in članic, zato "would-be združevalci" roke proč! Ako ste člani SNPJ, oglašite se v Prosveti, ako imate kaj za izboljšanje organizacije. Ampak z razdiralnim delom se držite čim bolj daleč proč. Zavedno članstvo želi sloge in bratstva, ne pa prepirov in vaših osebnih ambicij in intrig.

Tudi na zadnji seji društva 13 smo razpravljali o tem podlem obrekovanju glavnih odbornikov SNPJ v Napreju. Društvo 13 je eno od pionirskih društev in na seji so bili navzoči večinoma stari člani, ki so soglasno obsodili to početje in sklenili, da podpirajo sugestijo urednika glede postopanja napram tem obrekovalcem. Društvo 13 ima zaupanje v poštenost glavnega odbora in jih je pripravljeno braniti, kakor tudi SNPJ, pred zavajalnimi elementi.

Na isti seji smo tudi razpravljali o uredniških člankih in sugestijah, kako pridobiti članstvo, da bi se bolje udeleževalo seji. Pri našem društvu ravno nimamo pritožbe, da bi bile seje lahko bolj obiskane.

Pred več meseci je naše društvo, in potem tudi društvo 640 in okrožna federacija, sprejelo resolucijo za nabavo zvočnih filmov, kar bi pomagalo do večjega uspeha pri agitaciji. Odgovor smo dobili, da stvar ni izvedljiva, ker bi bili preveliki stroški. Mi smo vse to takrat imeli v vidiku in prišli do zaključka, ako bi bila stvar pravilno organizirana, bi se sama izplačala. In danes vidimo slične sugestije s strani članov, ki si prizadevajo, da bi zainteresirali članstvo na posejanje se. Društvo 13 odobrava uredniškovo priporočilo, da si jednota nabavi dobre zvočne filme, kajti mi vidimo, da je potrebno nekaj takega, da se pritegne članstvo na seje, nečlane in mladih pa na priredbe in shode, a katerimi bi širili principe in delo jednote. Z zvočnimi filmi bi seznanili maso in jo pritegnili v naše kroge. Ker pri društvu 13 nismo neizmisljivi, sugestijo oglašimo o tem. S tem korakom bi lahko stvorili veliko vzgojnega dela, ako bi bila stvar pravilno organizirana.

Nedavno mi je neka oseba iz Clevelanda sugestirala v Napreju, naj pometem pred svojim pragom, ker imam dosti blata. Ker živim bolj v hribih in ker je tudi dosti dežja, mi je to uslugu napravil dež in blato odnesel na sosedovo parcelo. On sicer živi še višje v hribu, nad mano, toda tudi voda ima svoje muhe, da tudi v hrib teče. Vsaj tako trdijo v njihovem taboru. In oni morajo že vedeti, kakor vedo tudi to, da smo črni hudiči in katoliški socialisti. So ljudje, katerim ne moreš nič dopovedati, ne glede koliko se trudiš in ne glede koliko si v pravem. Oni so prepričani, da tudi sebi ne verjamejo, niti ne tistim, ki jim pokažejo črno na belim.

Joseph Snay, 13.

Ali ste naročeni na dnevnik Prosveto? Podpirajte svoj list!

John L. Lewis, predsednik CIO.

Sedanje življenje v Madridu

Zanimanje za Španijo se je v svetu zelo naglo poglobilo, v kolikor ne razmišljamo o njeni vlogi v bodoči evropski vojni. In vendar je gotovo zelo zanimivo vedeti, kako se danes živi v Madridu. Žilavi reporterji velikih angleških dnevnikov opisujejo to približno tako-le:

Madrid zelo naglo odstranjuje posledice bombardiranja in trpljenja iz leta 1937. Izvzemal taksi, so že skoro vsa prometna sredstva v obratu. Popravljajo se hiše in ulice. Kavarni, restavracije, gledališča in biografi so napolnjeni. Ljudje hočejo dobiti, kar so zamudili med vojako in požarji. Ni rodbine, ki bi ne žalovala za kakim svojim članom. Potreba po žalnih oblekah je tolika, da v trgovinah primanjkuje blaga in zato obleke barvajo na črno.

Doležal se še ne ve, koliko ljudi je padlo, govori pa se o poldruget milijonu ljudi. — Stotisoči že ne igrajo nobene vloge. — Saj je bilo samo od zavzetja Madrida y mestu in neposredni okolici usmrčenih (po angleških vesteh) čez 80.000 ljudi, ki so bili v taboru premaganih; deat sodišč po zasada dobesedno dan in noč. Dnevno aretirajo stotine, da tudi tisoče ljudi. Razen teh stalnih procesov, ki že ne vzbujajo pozornosti, pripravljajo nekatere velike politične procese, katerih največji bo proces proti Juliju Besteiru, ki je bil namestnik ministra zunanjih del (tega so medtem že obsodili na 30 let ječe). Besteiro bi lahko ušel, toda ostal je v svojem stanovanju, bi aretiran in postavljen pred sodišče.

Živil je v glavnem dovolj, vendar so sladkor, kava, olje in moka še vedno redki predmeti in dragi. Sedaj bodo ta živila dajali na liste. — Cigarete imajo za enkrat samo angleške in deloma tudi ameriške, tobaka za pipe še ni. — Cene so silno narastle, zlasti za svinjako, goveje in telečje meso, perutina je še dražja. Medtem ko je meso povprečno trikrat dražje, je konfekcijsko blago dvakrat tako drago, kot pred vojno, čeprav je manjka, pa se uvažajo in stanejo dvakratno predvojno ceno.

V javnih jedilnicah so morali začeti prehranjevati okrog 700.000 ljudi, a danes jih imajo tam še okrog 300.000. Vlada pomaga pri stavbenem gibanju z izdajanjem krajših ali daljših posojil, oblagaj in blagajniških nakaznic. Ti dolgovji bodo šele pozneje enkrat urejeni, sedaj je treba hitro delati in zaposliti ljudi.

Ulicam dajejo stara imena in odstranjujejo vse sledove bivšega republikanskega režima, kot tudi prejšnjih demokratičnih režimov. — Podirajo spomenike. Obenem prireajo v velikem obsegu zabave za ljudstvo. Razen vojaških parad, ki imajo politično lice, odpirajo tudi gledališča. Tudi bikoborbo so bile že dvakrat. Udeležilo se jih je vedno do 300.000 ljudi. — Vsak prebivalec mora biti cepljen proti tifusu in kozam, sicer ne sme vstopiti niti v tramvaj, ne na železnico, ne v urad.

Vlada se trudi, da dobi nazaj

premoženje španske države, ki je v inozemstvu, zlasti v Franciji. Ni dvoma, da bodo dobili te stvari nazaj, ker so sedanjo vlado priznale tudi demokratične velesile. Izgleda pa, da je začela nova Španija spreminjati svoje dosedanje nazore, ki jih je zlasti zastopala med državljansko vojno.

Problem je vprašanje približno 30.000 otrok, ki so jih med vojno odpeljali v razne evropske in prekomorske države. Približno 9000 otrok se je že vrnilo, seveda nekoliko predčasno. Zato se vladi nikakor ne mudi glede povratka ostalih otrok, kajti šole še niso obnovljene, nimajo klopov in ne učenih pripomočkov, kar vse je bilo med vojno uničeno. Od 9000 otrok, ki so se vrnili, jih je prišlo 3000 iz Sovjetske Rusije in 2000 iz Mehike. Med počitnicami se šole ne bodo otvorile in tako vlada sama zadržuje povratek otrok, ki večinoma nimajo niti doma, niti staršev in je torej bolje za nje, če počakajo čez počitnice v državah, ki so jih svoj čas gostoljubno sprejele.—Del. Pol.

Nemci ne smejo gledati ameriških filmov

Varšava, 9. avg.—V Gdanskju je bilo aretiranih pet Nemcev, ki so šli čez mejo v poljsko mesto Gdynijo gledat ameriški film "Izpovedi nacijskega špijona."

HUMOR

Po naročilu

Preden se je mladi musliman podal s svojo mlado ženko na poročno potovanje, je strogo zabijal šoferju, naj po nobeni ceni ne pove, da par uživa medene tedne. Šofer je kajpak sveto obljubil. Kljub temu je pa mož večkrat opazil v hotelih, kako se je osebe muzalo in hihitalo. Prijel je šoferja in ga vprašal: "Ali ste se ravnali po mojem naročilu?"

"Seveda!" je odgovoril šofer. "Če so me vprašali, ali ste na poročnem potovanju, sem zmerom dejal, da se boste šele prihodnji mesec poročili!"

Nista dvojčka

Neka gospa sreča na cesti dva fantička, nenavadno podobna sta si in oba enako oblečena. "Vidva sta pa zanesljivo dvojčka," meni gospa.

"O ne," odgovorita fantička v en glas.

"Saj sta se najbrže oba isti dan rodila," sili dalje gospa.

"Tisto pa," odgovorita fantička.

"No, potlej sta pa le dvojčka," vzkligne gospa začudeno.

"Nista dvojčka, ampak vse, kar je ostalo od trojčkov," odgovorita naposled eden izmed njiju.

POSESTVO NA PRODAJ

v Cerknici pri Rakeku. Za podrobnosti se obrnite na naslov:

FRANK DONAL
5908 Bonna Avenue
Cleveland, Ohio

Listen to and Advertise over
PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO
Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra

Station WWAK, Every Sunday 1 to 3
536 E. Clark St., Chicago — Mar. 2000

Grupa piketov paradira pred tovarno Fisher Body Co. v Clevelandu, kjer je avtina unija CIO oklicala stavko.

JACK LONDON